

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان شیلات ایران

جمهوری اسلامی ایران

شماره :
تاریخ :
پیوست :
۵۵/۳۹۶۳+
۱۳۹۲/۰۹/۲۳

دورنگار

جناب آقای مهندس گلشنی سرپرست محترم اداره کل شیلات استان سیستان و بلوچستان
جناب آقای دکتر میرزاده مدیر کل محترم شیلات استان هرمزگان
جناب آقای مهندس حاجیان مدیر کل محترم شیلات استان بوشهر
جناب آقای دکتر مغینمی مدیر کل محترم شیلات استان خوزستان
جناب آقای مهندس سعیدی مدیر کل محترم شیلات استان گیلان
جناب آقای مهندس حبیب نژاد مدیر کل محترم شیلات استان مازندران
جناب آقای مهندس پاسندی مدیر کل محترم شیلات استان گلستان

موضوع: ارسال دستورالعمل "ضوابط و مقررات بهداشتی پرورش ماهی در قفس"

با سلام

احتراماً، بر اساس هماهنگی های به عمل آمده با سازمان دامپزشکی کشور به پیوست دستورالعمل اجرایی "ضوابط و مقررات بهداشتی تراکز نگهداری و پرورش ماهی در قفس" به انضمام نامه ابلاغیه ریاست سازمان دامپزشکی کشور به ادارات کل دامپزشکی استان ها، برای استحضار و بهره برداری ارسال می گردد. خواهشمند است ضمن اطلاع رسانی به دارندگان پروانه تالیس پرورش ماهیان دریایی در قفس، دستور فرمایید نظارت مقتضی بر رعایت ضوابط مربوطه به عمل آورند.

امیدرضا اصغری

مدیر کل دفتر امور میگو و آبزیان دریایی

جناب آقای دکتر عبدالحی، معاون محترم توسعه انبوهی پروری برای استحضار
جناب آقای مهندس سالاری، عضو محترم هیئت مدیره و مدیرعامل صندوق مشترک استان های ساحلی نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، تظاف به نامه شماره ۱۶۴۳۳/ص/م مورخ ۱۳۹۲/۹/۱۸ برای استحضار و صدور دستورات مقتضی
نیزه نکمیر و پرورش ماهیان دریایی برای اطلاع و پیگیری لازم

No.250, West Fatemy Ave, Tehran, I.R Iran
Tel: 66 94 44 44
Fax: 66 94 13 67-9
info@iranfisheries.net

آدرس: تهران، نمایان دکتر فاطمی غربی، شماره ۲۵۰
تلفن: (۳۰ خط) ۶۶ ۹۶ ۴۴
دورنگار: ۶۶ ۹۶ ۱۳ ۶۷-۹
آگهی اطلاع رسانی: www.Shilat.com

شماره: ۹۲،۸،۱۳
تاریخ: ۱۳۹۲/۹/۱۳
پیوست:

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سازمان دامپزشکی کشور

مدیر کل محترم دامپزشکی استان

موضوع نامه: «ضوابط و مقررات بهداشتی مراکز نگهداری و پرورش ماهی در قفس»

سلام علیکم .

با سلامت بر محمد و آل محمد(ص) و با احترام

با عنایت به قانون سازمان دامپزشکی کشور - مصوب ۱۳۵۰ و آئین نامه اجرایی نظارت بهداشتی دامپزشکی - مصوب ۱۳۸۷ و در راستای برنامه اجرایی تضمین کیفیت و سلامت فرآورده های آبزیان (موضوع ابلاغیه شماره ۰۳۰/۲۷۶۲۰ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۲ وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) ، به پیوست دستورالعمل اجرایی « ضوابط و مقررات بهداشتی مراکز نگهداری و پرورش ماهی در قفس » که با همکاری سازمان شیلات ایران تدوین و در کمیسیون تحول اداری سازمان با کد دستورالعمل « ۹۲/۶۵/۱۷۰ دامپزشکی » به تصویب رسیده است ، جهت استحضار و اقدام لازم ارسال می شود.
ضمناً متن کامل این دستورالعمل (مشتمل بر ۶ صفحه) در پایگاه اطلاع رسانی سازمان دامپزشکی کشور به آدرس « WWW.IVO.IR » قابل دسترسی است.

از طرف
سید محسن دستور
رئیس سازمان

۲۸۴۵۴
۹۲،۸،۱۳

روپوشته :

✓ - معاون محترم وزیر و رئیس محترم سازمان شیلات ایران ، بازگشت به مکاتبات شماره ۱۶۱۹۲/ش مورخ ۱۳۹۲/۰۵/۲۲ و ۵۵/۲۶۶۸۹/ش مورخ ۱۳۹۲/۰۸/۲۷ جهت استحضار

سازمان دامپزشکی کشور

وزارت جهاد کشاورزی

جمهوری اسلامی ایران

سازمان دامپزشکی کشور

Iran veterinary organization

دستورالعمل اجرایی:

ضوابط و مقررات بهداشتی
مراکز نگهداری و پرورش ماهی در قفس

Directive of :

Technical and Hygienic regulations for
Cage Culture Centers

آدرس: تهران، خیابان ولی عصر، دوراهی یوسف آباد، ابتدای خیابان سید
جمال الدین اسفندیاری، ساختمان سازمان دامپزشکی کشور

تلفن: ۸۸۹۶۳۳۸۰ - ۸۸۹۵۰۸۷۶ - ۸۸۹۵۷۲۵۲
دورنویس: ۸۸۹۵۷۲۵۲
WWW.IVO.IR

پایگاه اینترنتی:

مقررات ملی دامپزشکی

۹۲/۶۵/IVO

آذرماه ۱۳۹۲

92/65/IVO

December, 2013

پیش گفتار :

دستورالعمل « ضوابط و مقررات بهداشتی مراکز نگهداری و پرورش ماهی در قفس » توسط دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های ازیان و دفتر نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی پیشنهاد شد و در جلسه کمیسیون تحول اداری سازمان با کد « دستورالعمل ۹۲/۶۵ دامپزشکی » به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۱ - هدف :

تعیین ضوابط و مقررات بهداشتی نگهداری و پرورش ماهیان بومی در قفس های شناور و غوطه ور در آب های دریایی شمال و جنوب کشور

ماده ۲ -- تعاریف، واژه ها و اصطلاحات :

در این دستورالعمل علاوه بر واژه ها و اصطلاحات تعریف شده در قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰ و آیین نامه اجرایی نظارت بهداشتی دامپزشکی مصوب سال ۱۳۸۷ ، واژه ها و اصطلاحات زیر نیز به کار می رود.

۱- سازمان : سازمان دامپزشکی کشور

۲- اداره کل : اداره کل دامپزشکی استان

۳- مرکز : مرکز نگهداری و پرورش ماهی در قفس

۴- آب های داخلی : دریاچه ها ، رودخانه های ایران ، مرداب های مربوط به دریای خزر و دریاچه های پشت سد ها

ماده ۳- دامنه کاربرد :

این دستورالعمل در خصوص نگهداری و پرورش ماهیان بومی در قفس های شناور و غوطه ور در آب های دریایی شمال و جنوب کشور، کاربرد دارد و مشمول نگهداری و پرورش ماهی در قفس در آب های داخلی نمی شود.

ماده ۴ -- مسئولیت اجراء :

اشخاص حقیقی و حقوقی که مهارت به پرورش ماهی در قفس در دریا می نمایند ، ملزم به اجرای مفاد این دستورالعمل بوده و اداره کل مسئول نظارت بر حسن اجرای آن می باشد .

ماده ۵ - قوانین و مقررات :

- ۱- قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰/۲/۲۳
- ۲- قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۲۴) و آئین نامه اجرایی آن (مصوب ۱۳۷۸)
- ۳- آئین نامه اجرایی نظارت بهداشتی دامپزشکی مصوب ۱۳۸۷/۹/۱۲ هیئت وزیران
- ۴- برنامه اجرایی تضمین کیفیت و سلامت فرآورده های آبزیان (ابلاغیه شماره ۰۲۰/۴۷۶۲۰ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۲۳ وزیر جهاد کشاورزی)

ماده ۶ - محل استقرار قفس ها بایستی در سدهای ای باشد که :

- ۱- از امواج و بادهای قوی در امان باشند.
- ۲- جریان های طبیعی آب توفیر باشد.
- تعمیرات : سرعت جریان آب نبایستی از ۵۰ سانتی متر بر ثانیه کمتر و از ۱۰۰ سانتی متر بر ثانیه بیشتر باشد.
- ۳- قفس ها باید در عمق عمق بین ۲۰ تا ۵۰ متر دریا مستقر شوند.
- ۴- حداقل عمق زیر قفس باید دوسوم ارتفاع قفس در نظر گرفته شود.
- ۵- خارج از محدوده آبراهه های تردد کشتی ها و قایق ها و نیز خارج از محدوده فعالیت های صیادی باشد.
- ۶- دور از محل ورود آلودگی های صنعتی، کشاورزی، خانگی، مصب رودخانه ها و محل ورود گل آلودگی، رسوبات و آلودگی حاوی فلزات سنگین و سایر آلاینده ها باشد.
- ۷- مسطح محل استقرار قفس ها نبایستی محل زیست گاه مرجان ها باشد.
- ۸- ارتفاع گل و رسوبات مسطح محل استقرار قفس نباید بیش تر از یک متر باشد.
- ۹- شیب بیشتر محل استقرار قفس ها بایستی در حدی باشد که از تجمع فضولات و باقیمانده های مواد آلوده در زیر قفس جلوگیری شود.
- ۱۰- امکان دسترسی آسان به محل استقرار قفس ها سبب باشد.
- ۱۱- قفس ها نبایستی در نقاطی استقرار یابند که زیر آن ها گیاهان آبی عمیق و در باشند.

تعمیرات - ارائه اطلاعات مربوط به مکان یابی محل استقرار قفس ها شامل نوسانات جزر و مد، ارتفاع امواج عمیق، شدت جریان های دریایی، شدت و سرعت و جهت وزش باد، دانه مطلوب پارامترهای فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی آب، نوع بیشتر، مخاطرات حیوانات مهاجم بومی منطقه و عدم تداخل با سایر فعالیت های منطقه که به تأیید سازمان شیلات ایران رسیده باشد، برای صدور پروانه بهداشتی تاسیس این گونه مراکز الزامی است.

ماده ۷ - حداقل ظرفیت تولید در هر سال ۲۰۰ (دویست) تن در نظر گرفته می شود و حداکثر آن براساس امکانات و تجهیزات مندرج در این دستورالعمل محاسبه و تعیین می شود.

تیمبره ۱: ظرفیت و ابعاد قفس مطابق جدول (۱) تعیین می شود.

جدول (۱): ظرفیت و ابعاد قفس:

حداقل ابعاد قفس		ظرفیت (برحسب تن)	محل استقرار قفس
ارتفاع (برحسب متر)	سطح مقطع (برحسب مترمربع)		
۱۰	۳۱۴	۵۰	دریای عمان و دریای خزر
۸	۲۰۰	۳۰	دریای خلیج فارس

تیمبره ۲: ظرفیت های بیش تر متناسب با افزایش مساحت (سطح مقطع) و ارتفاع قفس محاسبه و تعیین می شود.

ماده ۸ - حداقل مساحت پهنه آبی مورد نیاز ۹ (نه) هکتار در نظر گرفته می شود.

ماده ۹ - حداقل مساحت زمین ساحلی مورد نیاز برای تأسیسات مندرج در ماده ۱۴ این دستورالعمل ۲۰۰۰ (دو هزار) متر مربع در نظر گرفته می شود.

ماده ۱۰ - رعایت حریم بهداشتی، حداقل یک هزار متر از سایر مراکز پرورش ماهی در قفس و حداقل ۲۰ متر بین قفس ها در یک مرکز، الزامی است.

ماده ۱۱ - طرح و جانمایی محل استقرار قفس ها، نوع و اندازه سازه ها به همراه نوع گونه ماهی پرورشی، باید توسط متخصص متناسب با ظرفیت مورد درخواست، تهیه و ارائه شود.

ماده ۱۲ - ویژگی های فیزیکی، شیمیایی میکروبی و نیز حداکثر مجاز فلزات سنگین آب منطقه استقرار قفس ها باید مطابق جدول (۲)، (۳)، (۴) و (۵) باشد.

جدول (۲): ویژگی های فیزیکی آب:

ویژگی	مقدار مجاز	واحد اندازه گیری	توضیحات
دما	۱۵ - ۳۵	درجه سانتی گراد	برای آب های دریای جنوب
	۱۰ - ۳۰	درجه سانتی گراد	برای آب های دریای شمال
گدورت	۱۰	میلی گرم در لیتر	• ذرات جامد معلق در آب که توسط گدورت سنج اندازه گیری می شوند. • گدورت اندازه گیری با سنس دیسک (Secchi disc) - میزان شفافیت آب، باستانی پیش از ۵۰ سانتی متر باشد.

میزان نامزدکن کشور
مقرر 92/65/IVO

میدان و مقدار بندایش
مراکز نگهداری و پرورش خاص در قفس

جدول (۳): ویژگی های کمیابی آب:

واحد اندازه گیری	مقدار مجاز	ویژگی
میلی گرم در لیتر	حد اکثر ۲۰۰	نیترات
میلی گرم در لیتر	حد اکثر ۴	نیتریت
میلی گرم در لیتر	حد اکثر ۷۰	فسفات
انگشت برانج	۷-۸/۵	PH
میلی گرم در لیتر	حد اکثر ۶	Biological Oxygen Demand (BOD)
میلی گرم در لیتر	حد اکثر ۳	Chemical Oxygen Demand (COD)
(ppm)	حد اکثر ۴	آمونیاک
(ppm) برای آب های دریای شیبانی	۲-۱۵	تندری
(ppm) برای آب های دریای جنوب	۱۵-۲۰	
(ppm)	حد اکثر ۴	اکسیرن محلول

جدول (۴): حداکثر مجاز فلزات سنگین آب:

واحد اندازه گیری	مقدار مجاز	ویژگی
ppm	۰/۰۲	کادمیوم
ppm	۱	زرکنز
ppm	۱	امون
ppm	۰/۹	روی
ppm	۶	نیکل
ppm	۱	کروم
ppm	۰/۱	مسرب
ppm	۰/۰۰۴	چنوب
ppm	۰/۱	سنگل
ppm	۰/۱	الومینوم
ppm	۰/۱	سرب

جدول (۵): ویژگی های میکروبیولوژی آب:

نوع باکتری	حداکثر مجاز (سنگل در میلی لیتر آب)
اسیرمیا کلی (F.C.OI)	۳۰۰۰

ماده ۱۳- کلیه عملیات ذخیره سازی، نگهداری و پرورش، درمان، صید و بارگیری ماهی جیستی زیر نظر دکتر دامپزشک مسئول فنی بهداشتی اختصاصی مرکز انجام پذیرد.

ماده ۱۴- تأسیسات شامل ساختمان اداری، نگهداری، تأسیسات برف و یا موتورخانه، انبار یخ، انبار خوراک و انبار سوخت، انبار لوازم و تجهیزات، سرویس های بهداشتی، رختکن، راه های دسترسی، مکان های رفاهی (محل استراحت کارکنان، سالن غذاخوری و نمازخانه) و دفتر دامپزشکی باید در مرکز پیش بینش و احداث شوند.

ماده ۱۵- رختکن و سرویس های بهداشتی در مرکز باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- دارای شرایط بهداشتی، نور کافی و تهویه مناسب باشد.
- ۲- دارای روشویی، مجهز به آب سرد و گرم (که بدون دخالت دست باز و بسته شوند)، صابون، مایع، حوله کاغذی یک بار مصرف و سطل درب دار باشد.

تبصره ۱: باضلاب سرویس های بهداشتی نباید به دریا (محل استقرار قفس ها) وارد شود.

تبصره ۲: در صورت به کارگیری کارکنان خانم، وجود رختکن اختصاصی بانوان، الزامی است.

ماده ۱۶- انبار نگهداری خوراک باید دارای امکانات زیر باشد:

- ۱- کنترل رطوبت، دما و جلوگیری از ورود جوندگان و حشرات موذی
- ۲- تهویه مناسب
- ۳- پالت (محکم، مناسب و قابل شستشو و ضدعفونی) جهت نگهداری خوراک
- ۴- وسایل توزین و توزیع غذا
- ۵- درب قابل کنترل برای جلوگیری از تردد افراد متفرقه به انبار
- ۶- کف و دیواره قابل شستشو و ضدعفونی

ماده ۱۷- احداث انبار لوازم به منظور نگهداری لوازم و تجهیزات مورد نیاز مرکز، الزامی است. این انبار باید دارای قفسه های اختصاصی و یا امکانات لازم برای نگهداری دارو، مواد شیمیایی، سموم و ضدعفونی کننده های مجاز، باشد.

ماده ۱۸- تمامی تجهیزات و وسایل شامل: قفس، بارج، مخزن غذا، لوله های توزیع و پخش غذا باید دارای شرایط و ضوابط بهداشتی زیر باشند:

- ۱- در برابر حداکثر شدت، سرعت و ارتفاع امواج و تیر شدت و سرعت باد ثبت شده در منطقه، از استحکام لازم برخوردار باشد.
- ۲- تمام سطوح آن ها به راحتی قابل تمیز کردن و ضدعفونی باشد.

-
- ۳- قافله لبه های تیز (که باعث ضرب خوردگی ماهی شود) باشد.
 - ۴- مقاوم در برابر زنگ زدگی ، پوسیدگی و خوردگی باشد.
 - ۵- از موادی ساخته شده باشد که برای ایزی مضر نبوده و با اصول زیست محیطی سازگار باشد.
- ماده ۱۹- به منظور جلوگیری از خطر هجوم جانوران و پرندگان مهاجم ، تعبیه تور حفاظتی با ویژگی های زیر ، احوالاف نفس ها ، از می است.
- ۱- از مقاومت کافی برخوردار باشد.
 - ۲- پنشده های تور باید به گونه ای در نظر گرفته شود که جانوران مهاجم قادر به عبور از آن ها نباشند.
 - ۳- از موادی ساخته شده باشد که کمترین جرم گیری و پارگی مواد آلی را داشته باشند.